

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФУНЦІОНУВАННЯ
МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ
В СУЧАСНОМУ ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ СУСПІЛЬСТВІ**
Матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції
21-22 травня 2026 р.

**ESSENTIAL ISSUES OF LANGUAGE AND LITERATURE
FUNCTIONING IN MODERN POLY CULTURAL SOCIETY**
Proceedings of the Xth international scientific-practical conference
21-22 May 2026

Запоріжжя, 2026

Міністерство освіти і науки України
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького
Мукачівський державний університет
Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Державний заклад «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»
Приватна установа «Інститут прикладної педагогіки»
Житомирський державний університет імені Івана Франка
ГО «Прогресильні»
Бюро перекладів TUE-Translate
Liepaja Academy of Riga Technical University (Latvia)
Stefan cel Mare University of Suceava (Romania)
Konstantin Preslavsky University of Shumen (Bulgaria)
Public Organization «Mittetulundusühing VitaTiim» (Estonia)
Georgetown University (USA)
Escola Secundária Fernando Lopes Graça (Cascais, Portugal)
Institute of Lithuanian Scientific Society (Lithuania)

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ
МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ
В СУЧАСНОМУ ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ СУСПІЛЬСТВІ**
Матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції
21–22 травня 2026 р.

**ESSENTIAL ISSUES OF LANGUAGE AND LITERATURE
FUNCTIONING IN MODERN POLY CULTURAL SOCIETY**
Proceedings of the Xth international scientific-practical conference
21–22 May 2026

Запоріжжя, 2026

Рекомендовано до друку

Вченою радою Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького (протокол № 17 від 23.06.2026 р.)

Редакційна колегія:

Наталя Фалько – доктор психологічних наук, професор;

Наталя Глебова – доктор соціологічних наук, професор;

Тетяна Сіроштан – кандидат філологічних наук, доцент;

Юлія Надольська – кандидат педагогічних наук, доцент;

Сергій Пачев – кандидат історичних наук, доцент;

Олег Предместников – доктор юридичних наук, професор;

Тетяна Коноваленко – кандидат педагогічних наук, доцент;

Зоя Митяй – кандидат філологічних наук, доцент;

Людмила Афанасьева – кандидат філософських наук, доцент.

A43 Актуальні проблеми функціонування мови і літератури в сучасному полікультурному суспільстві: Матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції (Запоріжжя, 21–22 травня 2026 р.). Запоріжжя: Видавництво МДПУ імені Богдана Хмельницького, 2026. 334 с.

У збірнику оприлюднено матеріали учасників конференції «Актуальні проблеми функціонування мови і літератури в сучасному полікультурному суспільстві», яка відбулася 21–22 травня 2026 р.

Збірник призначено для наукових працівників, студентів, аспірантів, викладачів навчальних закладів різних рівнів.

У тезах збережено орфографію та пунктуацію авторів.

За достовірність та оригінальність матеріалу відповідальність покладається на авторів.

УДК 81'24:316.74 (06)
© Авторський колектив, 2026

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. МЕТОДОЛОГІЧНІ ТА ГНОСЕОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО МОВОЗНАВСТВА	10
<i>Деменєва О. В., Камішова Т. М.</i> Методологічний інструментарій дослідження сучасного політичного дискурсу: лінгвістичний аспект	10
<i>Зигало Є. А.</i> Мовна рефлексія в інтернет-просторі.....	14
<i>Журавель І. В.</i> Особливості використання складних речень у художній прозі Василя Слапчука	17
<i>Котенко О.В.</i> Стилiстична функція конотативної лексики у творах Ірен Роздобудько	22
<i>Митяй З. О.</i> Маркування гендерної чутливості фемінітивів у сучасному мовленні	27
<i>Сіроштан Т. В.</i> Твори А. Крісті як джерело вивчення лексики детективного жанру	31
<i>Стрельнікова В.О.</i> Лінгвістична репрезентація сексизму в сучасній англійській мові	35
СЕКЦІЯ 2. ХУДОЖНІЙ ТЕКСТ У СУЧАСНОМУ ГУМАНІТАРНОМУ ДИСКУРСІ: ТЕОРІЯ, МЕТОДОЛОГІЯ, ІНТЕРПРЕТАЦІЯ	38
<i>Білобровська К. О.</i> «Рубікон» персонажів творів Б. Антоненка-Давидовича.....	38
<i>Жигоренко І. Ю.</i> Нові імена в німецькій літературі: Тіян Сила	44
<i>Колесникова Л. Л.</i> Вербалізація концепту «дім» у народнопісенному дискурсі	48
<i>Колінько О. П.</i> Українська література і глобалізація: pro et contra	51
<i>Мажара Н. С.</i> Своєрідність позицій наратора у спогадах Д. Стельмаха «Скелети в письменницьких шафах»	56
<i>Огульчанська О. А.</i> Між коханням і архівом: онтологія речей і суб'єктивного часу в романі Орхана Памука “Музей невинності”	61
<i>Татарган В. О.</i> «Пісня про рушник» А. Малишка: гендерний аспект музичної інтерпретації поезії	64

<i>Толстеньова Я. С.</i> Трансформація художнього слова в сучасній музиці (на прикладі вірша В. Симоненка «Ти знаєш, що ти – людина»)	67
<i>Khalabuzar O.</i> Comparative analysis of phonetic and stylistic features of the political rhetoric of Donald Trump and Kamala Harris	71
СЕКЦІЯ 3. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИЦІ НАВЧАННЯ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ	75
<i>Байтерякова Н. Ю.</i> Лексичний компонент і перекладацькі стратегії викладання теми “Human Rights” для студентів-філологів	75
<i>Бутрим О. В.</i> Створення ситуацій успіху на уроках англійської мови	80
<i>Воровка М. І.</i> Культура професійного мовлення викладачів і викладачок як складник педагогічної майстерності	83
<i>Глазкова І. Я., Михальова М. С.</i> Від тривоги до залученості: соціально-емоційне навчання у вивченні мов	85
<i>Кардашова О. Г.</i> Гейміфікація навчання англійської мови із застосуванням ІІІ-технологій	89
<i>Кравчук А. В., Сіроштан Т.В.</i> Роль інтерактивних завдань з риторики на уроках української мови в старших класах.....	94
<i>Лемещенко-Лагода В. В.</i> Метод TBL як засіб формування іншомовної професійної компетентності здобувачів економічних спеціальностей	97
<i>Myroievska A., Nadolska Yu.</i> The use of YouTube video hosting as a means of lexical semantization in English lessons for senior students	101
<i>Надольська Ю.А., Єніфанцева Л.А.</i> Розвиток креативного письма здобувачів у процесі вивчення німецької мови в закладах вищої освіти	104
<i>Нищета В. А.</i> Ключова компетентність навчання впродовж життя в новій українській школі й мовленнєва основа її	107
<i>Поповська К. М.</i> Гейміфікація як засіб формування іншомовної граматичної компетентності старшокласників	113
<i>Сверлович В. І., Надольська Ю. А.</i> Розвиток писемної компетентності старшокласників у процесі навчання англійської мови з використанням блогів технологій	117

<i>Сєчіна Т. В.</i> Внутрішньопредметні й міжпредметні зв'язки у навчанні в профільній середній школі виражальних риторичних засобів	122
<i>Хоменко Н. Д.</i> Рок-музика як інноваційний ресурс у формуванні іншомовної комунікативної компетентності здобувачів вищої освіти	127
<i>Шершньова О.В.</i> Викладання української мови в умовах полікультурного середовища: інноваційні підходи	131
СЕКЦІЯ 4. ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ	135
<i>Баранцова І. О.</i> Особливості англійської літератури ХХ–ХХІ століть та проблеми її перекладу	135
<i>Бєляєв А. О., Камішова Т. М.</i> Локалізація відеоігор як різновид аудіовізуального перекладу	138
<i>Зіненко Н. В.</i> Teaching consecutive interpretation as a technique for multilevel events	142
<i>Кадуліна І. С., Камішова Т. М.</i> Перекладацькі трансформації у перекладі правових актів ЄС у сфері оподаткування.....	145
<i>Камішова Т.М.</i> Структура термінополя «CRIMES» та перекладацькі підходи до його відтворення	152
<i>Приходько І. М.</i> Види асиметрії у міжкультурній комунікації	155
<i>Сахацька О. О.</i> Проблеми перекладу в сучасному суспільстві та їх вплив на медіаграмотність учнів закладів загальної середньої освіти	161
<i>Стародуб А. А., Камішова Т. М.</i> Метафора та її переклад у романі В. Е. Шваб «Незриме життя Адді Лярю»: перекладознавчий аналіз	164
СЕКЦІЯ 5. ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ СТУДІЇ У ФОКУСІ СУСПІЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ НАУК	168
<i>Avramenko R. V.</i> Feminatives in the Ukrainian language as a tool of gender sensitivity and European integration: experience of teaching foreign languages	168
<i>Асанова О. В.</i> Європейські освітні стандарти у підготовці майбутніх учителів початкової школи	172

Береговий А. Д. Інтеграція STEM-освіти в початковій школі: європейський досвід та українські перспективи	176
Bespalova N. S. The European integration vector of primary education development in Ukraine	179
Havrylenko R. S. AI, VR, AR in the EU: best EU practices for Ukraine	183
Галь Б.О. Зауваги до класифікації «додержавних політичних спільнот» М. ван Кревельда	186
Голуб О. В. Англomовні тексти як інструмент виховання ключових європейських цінностей у старшій школі	190
Гончарова О. А., Маслоva А. В. Модуль Жана Моне як інструмент поширення європейських цінностей у вищій педагогічній освіті України	194
Goriachkin P. Development and implementation of software for industrial Wi-Fi network monitoring	197
Гулевич І.С. Сучасні кіберзагрози веб-додатків: європейський контекст..	199
Гулевич С. Ю. Flutter vs React Native: європейський контекст кросплатформної розробки	203
Zaretskyi R. D. Enterprise personnel development under conditions of Ukraine`S European integration	207
Коноваленко Т. В. Потенціал міжнародних проєктів щодо вдосконалення міжкультурної комунікації і полікультурного освітнього контексту	211
Крилова А.М., Шкода Н.А. Цифровізація музейної освіти: європейський досвід та українські практики	214
Lukianova M. I. Gamification in education as a tool for engaging students: experiences from European Union countries	218
Маслова М.М. Євроінтеграційні процеси як чинник формування ціннісних орієнтацій молоді	222
Нікітічев Д. В. Роль учителя у реалізації дитиноцентрованого навчання: європейський досвід	226
Пачев С. І., Пачева В. М. Роль Вишеградської групи у євроінтеграції Польщі, Словаччини, Угорщини та Чехії	230

<i>Подшивалкіна В.</i> Російськомовний дискурс на пострадянському просторі: соціологічне дослідження випадку	233
<i>Помазан Д.Ю.</i> Проблематика деколонізації, культурного релятивізму та прав людей під час викладання історії Європейського Союзу	238
<i>Примін А. М.</i> Джузеппе Мацціні як ідеолог італійського націоналізму ...	241
<i>Прудіус О. Л.</i> Вплив європейських цінностей на суспільно-політичні процеси Галичини під час “Весни народів”	244
<i>Романова В.В.</i> Інноваційні підходи до навчання іноземної мови в початковій школі: європейський досвід	247
<i>Самойлов С. М.</i> Гейміфікація навчання як новітня європейська практика	250
<i>Степаненко К. А.</i> Розвиток англomовної компетентності в говорінні старшокласників: порівняльний аналіз державних стандартів України та CEFR	253
<i>Тахтарова М. Г.</i> Формування англomовної лексичної компетентності старшокласників відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти	257
<i>Федюніна О.І.</i> Європейські цінності як мета і ресурс підготовки сучасного вчителя української мови та літератури	261
<i>Шубін Є.О.</i> Педагогічні підходи до формування цифрової компетентності здобувачів професійної освіти в умовах євроінтеграції	264
СЕКЦІЯ 6 ФІЛОСОФСЬКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ МОВИ Й ЛІТЕРАТУРИ В СУЧАСНОМУ ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ СУСПІЛЬСТВІ	268
<i>Андрющенко О. Ю., Вишневський О. О.</i> Мова як простір гідності, гуманізму та життєстійкості в умовах війни: соціально-філософський вимір...268	
<i>Глебова Н. І., Синягівська В. Г.</i> Полікультурне суспільство та технології життєстійкості: мовні, соціальні та екологічні виміри в умовах війни	275

<i>Глинська Л. Ф., Горностаї Д. В., Черненко Є. О.</i> Мова як філософсько-правовий чинник збереження ідентичності в умовах війни та вимушеного переміщення	279
<i>Глушков Д. В.</i> Вплив алгоритмічних фільтрів на трансформацію мовної комунікації та когнітивну автономію суб'єкта в епоху постправди	283
<i>Дурдо О.І.</i> Інформаційна війна в Україні: філософсько – правові аспекти впливу на суспільну свідомість	286
<i>Знаменський Д.</i> Трансформація свідомості людини і суспільства в умовах війни: філософсько – правовий аспект	290
<i>Кашипрук Ю. М.</i> Ромська громада Вінницької міської територіальної громади: між традицією, викликами та шляхом до інтеграції	294
<i>Макодрай П.А.</i> Житлова політика незалежної України: філософсько-правові засади та механізми реалізації	300
<i>Нікітенко О. І., Журавель В. В., Журавель І. В., Кримчанін Б. А.</i> Нормативно-правове регулювання реалізації мовної політики у сфері забезпечення державної безпеки України правоохоронними органами	304
<i>Порубянський А.В.</i> Феномен голодомору в Україні: філософсько-етичний аналіз	308
<i>Предместніков О.Г.</i> Адвокатська діяльність у сучасному суспільстві: філософсько – правовий вимір.....	312
<i>Скребовська С. В., Ігольников О.Є.</i> Етика цитування: правове забезпечення оригінальності в наукових дослідженнях у сучасному цифровому просторі ...	316
<i>Ступін Н., Глинська Л.</i> Сучасні проблеми православно-церковного життя в Україні	319
<i>Цибульський І., Афанасьєва Л.</i> Релігійна етика як предмет філософської рефлексії	322
<i>Цюрупа М. В.</i> Мовне середовище і мовна культура – фактори здорового духовного життя суспільства	325
<i>Чичановський І. О.</i> Триєдина ідентичність як філософсько-правовий механізм збереження соціокультурної цілісності в умовах війни	331

Шевчук А.В. Формування освіченого громадянства в Україні: філософсько–
правові засади та європейські цінності335.

О.В. Шериньова

Мелітопольський державний
педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В УМОВАХ ПОЛІКУЛЬТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА: ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ

Сучасний освітній простір формується під впливом глобалізаційних процесів, активного міжкультурного діалогу та цифрової трансформації суспільства. Інтеграція України до європейського освітнього середовища, академічна мобільність здобувачів освіти й поширення багатомовної комунікації зумовлюють необхідність оновлення підходів до викладання української мови. У полікультурному середовищі мовна освіта має бути спрямована не лише на засвоєння мовних норм, а й на розвиток умінь ефективної взаємодії між представниками різних культур і соціальних груп.

Традиційні методи навчання вже не повністю відповідають потребам сучасного здобувача освіти, оскільки недостатньо враховують особливості багатокультурного освітнього середовища та вимоги цифрового суспільства. У зв'язку з цим особливої актуальності набуває впровадження інноваційних педагогічних технологій, орієнтованих на розвиток комунікативної, соціокультурної та міжкультурної компетентностей.

У сучасних наукових дослідженнях значна увага приділяється ефективності інтерактивного навчання, комунікативно-діяльнісного підходу та технологій співпраці. Доведено, що залучення здобувачів освіти до активної мовленнєвої діяльності сприяє підвищенню мотивації до навчання, розвитку критичного мислення та вдосконаленню навичок міжособистісної комунікації. Моделювання реальних мовленнєвих ситуацій допомагає здобувачам освіти адаптуватися до різних соціокультурних умов і впевнено використовувати українську мову в повсякденному спілкуванні.

Одним із провідних напрямів модернізації мовної освіти є формування міжкультурної компетентності. Вона передбачає здатність особистості до толерантної взаємодії, розуміння культурних особливостей інших народів та використання мовних засобів відповідно до конкретної комунікативної ситуації. За таких умов викладання української мови набуває не лише освітнього, а й соціокультурного значення, сприяючи розвитку відкритості, взаємоповаги та культури діалогу.

Важливу роль у підвищенні ефективності навчання відіграють цифрові технології та інтерактивні методики. Використання онлайн-платформ, мультимедійних ресурсів, інтерактивних вправ і мобільних застосунків забезпечує індивідуалізацію освітнього процесу та створює умови для активної мовленнєвої практики. Особливо результативним є змішане навчання, яке поєднує традиційні форми роботи з дистанційними технологіями та дозволяє студентам опановувати матеріал у власному темпі.

Суттєвий потенціал у викладанні української мови мають інтерактивні та ігрові технології. Гейміфікація освітнього процесу із застосуванням цифрових платформ, таких як Kahoot!, Quizizz чи Wordwall, підвищує зацікавленість студентів у вивченні мови, сприяє закріпленню граматичного та лексичного матеріалу, а також формує позитивну мотивацію до навчання. Використання елементів гри – системи балів, рейтингів, рівнів чи винагород – активізує пізнавальну діяльність і створює сприятливу психологічну атмосферу.

Ефективними методами також є рольові та ситуативні ігри, драматизація літературних творів, моделювання побутових і професійних комунікативних ситуацій. Такі форми роботи розвивають навички спонтанного мовлення, сприяють подоланню мовного бар'єра та формують здатність до продуктивної взаємодії в різних соціокультурних умовах. Дискусії, дебати, «круглі столи» та метод «мозкового штурму» стимулюють аналітичне мислення, уміння аргументовано висловлювати власну позицію та вести конструктивний діалог.

Важливою складовою сучасного мовного навчання є проєктна діяльність, яка поєднує мовленнєву практику з творчим і дослідницьким підходом.

Секція 3. Інноваційні технології в теорії та практиці навчання мови і літератури

Створення презентацій, відеоматеріалів, тематичних проєктів або досліджень, пов'язаних із культурою України, традиціями чи мовними явищами, сприяє розвитку самостійності, умінь аналізувати інформацію та працювати в команді. Особливу цінність мають міжкультурні проєкти, що дозволяють порівнювати українські культурні традиції з традиціями інших народів і формують повагу до культурного різноманіття.

У полікультурному освітньому середовищі важливого значення набуває особистісно орієнтований підхід, який враховує індивідуальні потреби, рівень мовної підготовки та культурний досвід кожного здобувача освіти. Комунікативна спрямованість навчання передбачає практичне використання мови в реальних життєвих ситуаціях, що забезпечує формування мовної компетентності як інструмента соціальної адаптації та професійної взаємодії.

Ефективним інструментом індивідуалізації навчання є мовне портфоліо, яке дає змогу фіксувати особисті досягнення, результати творчої діяльності та динаміку мовного розвитку. Такий підхід формує навички самоаналізу, самооцінювання та відповідальності за результати власного навчання.

Не менш важливим є застосування принципу діалогу культур, що реалізується через використання художніх текстів, медіаматеріалів та перекладної літератури, які репрезентують культурне різноманіття. Це сприяє вихованню толерантності, розвитку емпатії та формуванню позитивного ставлення до мовної й культурної багатоманітності.

Сучасні тенденції мовної освіти також передбачають оновлення підходів до оцінювання результатів навчання. Формувальне оцінювання орієнтується не лише на кінцевий результат, а й на процес набуття знань і мовленнєвих умінь. Такий підхід дозволяє своєчасно коригувати освітню траєкторію, підтримувати навчальну мотивацію та створювати умови для особистісного розвитку студентів. Водночас взаємооцінювання та самооцінювання сприяють формуванню рефлексивних умінь, розвитку самоконтролю та критичного аналізу власної діяльності.

Отже, інноваційні підходи до викладання української мови в умовах полікультурного середовища забезпечують підвищення якості мовної освіти та сприяють формуванню сучасної мовної особистості. Поєднання інтерактивних, цифрових, проєктних і комунікативно орієнтованих технологій створює умови для ефективного розвитку мовної, соціокультурної та міжкультурної компетентностей, необхідних для успішної діяльності в сучасному багатокультурному суспільстві.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бондар Т. Важливість підготовки майбутніх учителів української мови та літератури в міжкультурному середовищі // Молодь і ринок. 2022. № 6. С. 92-96. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2022.264567>
2. Димань Н., Данілова О., Бадран Є. Інтерактивні прийоми викладання української мови як іноземної: від теорії до практики // Український педагогічний журнал. 2023. № 1. С. 122-127. DOI: <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2023-1-122-127>
3. Дирда І. А. Критерії, показники та рівні розвитку полікультурної компетентності студентів-іноземців у процесі навчання української мови // Філологічні студії: Науковий вісник Криворізького державного педагогічного університету. 2017. Вип. 16. С. 186-194. DOI: <https://doi.org/10.31812/filstd.v16i0.135>
4. Пальчикова О. О. Крос-культурна компетентність у навчанні української мови як іноземної // Філологічні студії: Науковий вісник Криворізького державного педагогічного університету. 2012. Вип. 8. С. 319-326. DOI: <https://doi.org/10.31812/filstd.v8i0.641>

Наукове електронне видання

МАТЕРІАЛИ

**Х МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФУНЦІОНУВАННЯ МОВИ
І ЛІТЕРАТУРИ В СУЧАСНОМУ
ПОЛІКУЛЬТУРНОМУ СУСПІЛЬСТВІ»**

21-22 травня 2026 року

м. Запоріжжя

Відповідальний за випуск: *Тетяна Сіроштан*

Юлія Надольська

Тетяна Харченко

Адреса видавництва:

Мелітопольський державний педагогічний університет

імені Богдана Хмельницького

вул. Наукового містечка, 59, м. Запоріжжя, Запорізька область, Україна,

69000

<https://mdpu.org.ua/>